

36 Κτίριο από το νέο σχολικό συγκρότημα Αρσάκειου Πατρών

Στην περιοχή Πλατάνι του Δήμου Ρίου έχει αρχίσει η οικοδόμηση των νέων εκπαιδευτηρίων των Αρσάκειων σχολείων. Στο κτιριολογικό πρόγραμμα περιλαμβάνεται

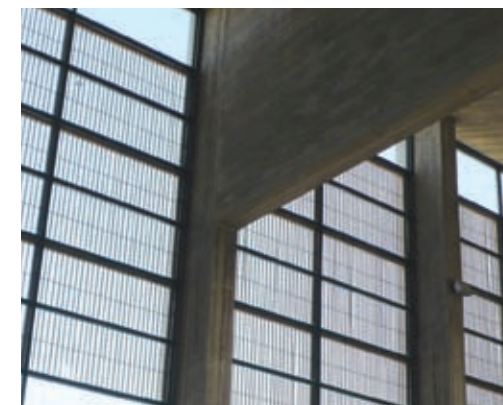
Νηπιαγωγείο, Δημοτικό, Θέατρο, Βιβλιοθήκη, Κλειστό Γυμναστήριο και Διοίκηση. Το πρώτο κτίριο στο οποίο στεγάζεται το Δημοτικό ολοκληρώθηκε το 2004.

Το πρώτο ολοκληρωμένο κτίριο των νέων εκπαιδευτηρίων του Αρσάκειου Πάτρας είναι χτισμένο σε επικλινές οικόπεδο, το οποίο στην ανατολική πλευρά συνορεύει με επαρχιακό δρόμο και στη νοτιοδυτική με ένα ρέμα. Η πανοραμική θέα προς τον Πατραϊκό κόλπο και τη γέφυρα του Ρίου - Αντίριου καθόρισε τη σύνθεσή του. Παρότι η θέα είναι προς το Βορρά, έχει ληφθεί υπ' όψιν ο προσανατολισμός. Έτσι, στη Βόρεια όψη δεν υπάρχουν μεγάλα ανοίγματα, αλλά πολύ σημαντικές, για τη φυσιογνωμία του κτιρίου, οπτικές φυγές. Η έντα-

ξη του κτιρίου στη φυσική κλίση του εδάφους είναι ένα σημαντικό χαρακτηριστικό του, το οποίο θα υπάρχει και στα υπόλοιπα κτίρια του συγκροτήματος που πρόκειται να χτιστούν. Η ορθοκανονική δομή του και η ανάπτυξή του γύρω από ένα αίθριο καθορίζουν την τυπολογία του. Το αίθριο είναι μια μεγάλη εσωτερική αυλή, απαραίτητη για την ποιότητα διαμονής των σπουδαστών στο σχολείο. Γύρω από αυτή την αυλή αναπτύσσονται περιμετρικά ημιυπαίθριοι χώροι - στοές και οι αίθουσες διδασκαλίας. Οι ενδιάμεσοι αυτοί χώροι με-

τάβασης από το μέσα στο έξω σκιάζουν και φιλτράρουν το φως που μπαίνει στις αίθουσες. Αποτελούν έναν ευχάριστο χώρο, όταν ο ήλιος είναι έντονος στην αυλή ή όταν βρέχει. Η διαμόρφωση των κερκίδων στο αίθριο, λόγω της φυσικής κλίσης του εδάφους, συμβάλουν σ' ένα είδος θεατρικότητας του χώρου απαραίτητης για το έργο της κοινωνικοποίησης που πρέπει να επιτελέσει το σχολείο. Οι σχέσεις των μαθητών ενισχύονται από τις χωρικές σχέσεις της σύνθεσης. Στον εσωστρεφή χώρο της αυλής υπάρχει μια διέξοδος προς τη θέα μέσω μιας ράμπας που καταλήγει σε μια μπετονένια πύλη. Αυτή η χειρονομία προσδίδει μια ποιητική διάθεση στη συγκεκριμένη αρχιτεκτονική πράξη. Η τυπολογία της σύνθεσης μπορεί να συσχετιστεί με συμβολισμούς, οι οποίοι σχετίζονται με την έννοια της γνώσης. Ο Τάσος Παπαϊωάννου γράφει για τις παρόμοιες τυπολογίες που υπάρχουν στην παραδοσιακή αρχιτεκτονική και προφανώς τον έχουν επηρεάσει στο συγκεκριμένο έργο: Ένα στέγαστρο, μία στοά, μία καλυμμένη εσοχή στο σώμα του κτίσματος ήταν αρκετά για να δημιουργηθεί ένας ευχάριστος και οικείος χώρος με καταληπτες συνθήκες, ώστε να μπορέσεις να ζήσεις εκεί τις περιόδους που κάτι τέτοιο ήταν δύσκολο στον υπαίθριο χώρο. Οι ημιυπαίθριοι αυτοί χώροι χαρακτήριζαν την αρχιτεκτονική του τόπου μας και έδιναν το ιδιαίτερο στίγμα της, αιώνες τώρα. Σήμερα, όμως, οι συνθήκες

άλλαξαν, όπως άλλαξαν και οι κοινωνικές δομές που δημιούργησαν αυτά τα κτίσματα. Ο τρόπος ζωής είναι πολύ διαφορετικός και οι πόλεις δεν είναι πια φιλικές, όπως άλλοτε. Η ατμοσφαιρική ρύπανση, η ηχητική όχληση, αλλά και ο τρόπος που χτίζουμε σήμερα τα σπίτια μας δεν μας επιτρέπουν να χαιρόμαστε τον "υπαίθριο βίο". Η αυλή μεταφέρθηκε στο στενό μπαλκόνι της πολυκατοικίας και μεταλλάχτηκε σ' έναν χώρο μικρό και αφιλόξενο, αφού δεν παρέχει καμιά ιδιωτικότητα και τις περισσότερες φορές το μόνο που αντικρί-

σεις είναι η μπαλκονόπορτα του γείτονα που μένει απέναντι. Αλλά και τα σπίτια μας δεν ξέρουμε πια πώς να τα χτίσουμε! Η αυλή βρίσκεται γύρω γύρω από το σπίτι, είναι η πέτσα και όχι η καρδιά του. Την αντιλαμβανόμαστε, δυστυχώς, ως διακοσμητικό στοιχείο του σπιτιού που περιλαμβάνει καλλωπιστικά φυτά ή γκαζόν και όχι ως ουσιαστικό χώρο ζωής. Στην είσοδο του διαμορφώνεται μεγάλη αίθουσα πολλαπλών χρήσεων. Το φως που μπαίνει από την ανατολική πλευρά φιλτράρεται με σταθερές ξύλινες περσίδες που έχουν

προσαρμοστεί στα μεγάλα ανοίγματα. Αυτή η αίθουσα, όπως και οι στοές περιμετρικά της αυλής, είναι ένας χώρος μετάβασης: από το δρόμο σ' ένα προστατευμένο περιβάλλον και μετά σ' έναν άλλο είδους υπαίθριο χώρο, το αίθριο. Αυτός ο άξονας κίνησης ενισχύεται από την οπτική ενοποίηση των τριών λειτουργιών. Οι αίθουσες διδασκαλίας χωρίζονται σε επιμέρους ενότητες και οργανώνονται σε ανάλογα σημεία. Για παράδειγμα, οι μικρότερες τάξεις έχουν δική τους αυλή με τμήματα γρασιδιού. Τα υλικά που έχουν χρησιμοποιηθεί

Αρχιτέκτονες

Δημήτρης Ησαΐας, Τάσος Παπαϊωάννου

Συνεργάτης Αρχιτέκτων

Σταύρος Γυφτόπουλος

Ομάδα Μελέτης

Θύμης Δούγκας, Μαρία Κυριαζή, Νικολέττα Λαχανά

Στατική Μελέτη

Π. Πάγκαλος, Α. Παπαθανασίου,
Πολιτικοί Μηχανικοί

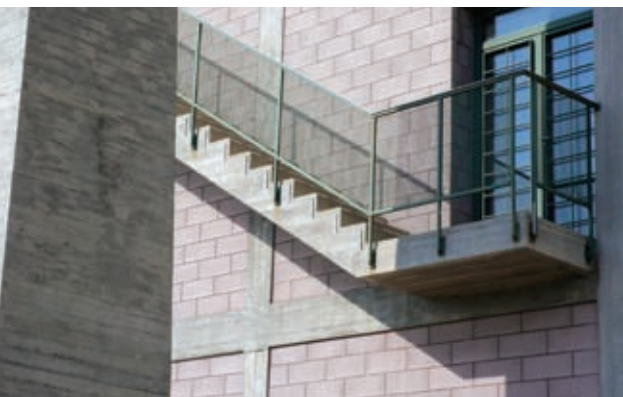
Η/Μ Μελέτη

Φάσμα - Σύμβουλοι Μηχανικοί Ε.Π.Ε.

Κατασκευή

ΑΚΤΩΡ 03-04

Οι φωτογραφίες του άρθρου είναι του
Μανώλη Ηλιάκη

και ο τρόπος που είναι επεξεργασμένα, ολοκληρώνουν τις προθέσεις των αρχιτεκτόνων. Απλά υλικά μοιάζουν πολύτιμα με τον τρόπο που συσχετίζονται τα περισσότερα είναι αδρά λόγω του εκτυφλωτικού φωτός που υπάρχει στη Μεσόγειο. Έτσι, αναδεικνύονται τα χρώματα και οι υφές τους. Κατά τη διάρκεια της ημέρας αποκτούν διαφορετικές τονικότητες και φωτοσκιάσεις. Το ανεπίχριστο σκυρόδεμα συνδυάστηκε με τον αδρό σοβά.

Το χρώμα τοποθετήθηκε μέσα στο κονίαμα, όπως στην παραδοσιακή αρχιτεκτονική. Τα γαϊώδη χρώματα, όπως το καφέ των ανεπίχριστων τσιμεντόπλινθων, έρχονται σε αντίθεση με τις λουλακί επιφάνειες, οι οποίες ενοποιούνται με τον ουρανό. Οι μεταλλικές κατασκευές για τα πορτοπαράθυρα και τα κιγκλιδώματα, βαμμένα με πράσινο χρώμα δίνουν την απαραίτητη ένταση και τονίζουν τις χαράξεις. Το θερμό υλικό των ξύλινων περσιδών έρχεται σε αντίθεση με τα ψυχρά υλικά. Το αποτέλεσμα επιβεβαιώνει ότι με απλά μέσα και χωρίς ιδιαίτερες φορμαλιστικές εξάρσεις, μπορεί να υπάρξει σημαντική αρχιτεκτονική, η οποία σέβεται τον άνθρωπο και τη φύση.

Βιογραφικό Τάση Παπαϊωάννου

Ο Τάσος Παπαϊωάννου σπούδασε στην Ανωτάτη Σχολή Αρχιτεκτόνων του ΕΜΠ, από την οποία αποφοίτησε το 1976. Επέστρεψε στη Σχολή το 1982 ως επιστημονικός συνεργάτης και ασχολήθηκε συστηματικά με τη διδασκαλία του μαθήματος της Κτιριολογίας και των Αρχιτεκτονικών Συνθέσεων. Σήμερα είναι καθηγητής του Τομέα 1, της περιοχής των Αρχιτεκτονικών Συνθέσεων. Έχει δώσει διαλέξεις στην Ελλάδα και στο εξωτερικό. Συνεργάζεται με τον αρχιτέκτονα Δημήτρη Ησαΐα, με τον οποίο διατηρούν αρχιτεκτονικό γραφείο από το 1979. Ο Δημήτρης Ησαΐας είναι επίκουρος καθηγητής στη Σχολή Αρχιτεκτόνων ΕΜΠ. Ως συνεργάτες έχουν εκπονήσει πολλές αρχιτεκτονικές μελέτες δημοσίων και ιδιωτικών έργων. Από αυτά, πολλά παρουσιάζονται στην ελληνική και ξένη βιβλιογραφία. Έχουν συμμετάσχει σε σημαντικούς πανελλήνιους αρχιτεκτονικούς διαγωνισμούς με προτάσεις που έχουν αποδώσει μεγάλο αριθμό βραβείων. Οι συμμετοχές τους αυτές αποτελούν σημαντικό τμήμα της αρχιτεκτονικής τους δουλειάς, αλλά και πεδίο έρευνας και προβληματισμού. Ο Τάσος Παπαϊωάννου έχει δημοσιεύσει σειρά άρθρων για θέματα Αρχιτεκτονικής σε ελληνικά και ξένα βιβλία και περιοδικά και έχει γράψει τρία βιβλία.